

365511 - آیا دریافت واکسن کرونا در روز ماه رمضان، روزه را باطل می‌کند؟

سوال

دریافت واکسن کرونا (کووید ۱۹) در روز ماه رمضان و در اثنای روزه چه حکمی دارد؟

خلاصه‌ی پاسخ

دریافت واکسن کرونا در روز رمضان اشکالی ندارد؛ زیرا این واکسن از جنس آمپولهای درمانی است که روزه را باطل نمی‌کند؛ زیرا نه خوردن و نوشیدن است و نه در معنای خوردن و نوشیدن.

پاسخ مفصل

دریافت واکسن کرونا در روز رمضان اشکالی ندارد، زیرا از جنس تزریقات درمانی است که روزه را باطل نمی‌کند؛ چرا که نه خوردن و نوشیدن است و نه در معنای خوردن و نوشیدن داخل است و از مجرای عادی خوردن و نوشیدن یعنی دهان و بینی وارد نمی‌شود.

در بیانیه مجمع فقه اسلامی تشکیل شده در دوره دهم کنفرانس در جده در عربستان سعودی از ۲۳ تا ۲۸ ماه صفر سال ۱۴۱۸ برابر با ۲۸ ژوئن تا ۳ ژولای ۱۹۹۷ میلادی، آمده است:

«پس از مطلع شدن از پژوهشهای ارائه شده در مجمع درباره موضوع باطل کننده‌های درمانی، و تحقیقات و پژوهشها و توصیه‌های صادره از سمینار فقهی پزشکی نهم که سازمان اسلامی علوم پزشکی با همکاری مجمع و دیگر جهات در دار البیضاء از ۹ تا ۱۲ ماه صفر سال ۱۴۱۸ برابر با ۱۴ تا ۱۷ ژوئن ۱۹۹۷ برگزار کرد، و پس از شنیدن بحثهایی که حول این موضوع با مشارکت فقها و پزشکان صورت گرفت و با نگاه به ادله کتاب و سنت و سخن فقها، به این نتایج رسیدیم:

اولاً: امور پیش رو از باطل کننده‌های روزه نیست:

۸- تزریقات درمانی بر روی پوست یا عضله یا رگ به استثنای مایعات و سرمهای غذایی» «مجلة مجمع الفقه الإسلامی» شماره دهم.

و در «فتاوی اللجنة الدائمة للإفتاء» (۲۵۲/۱۰) آمده است: «درمان با تزریق در عضله و رگ برای روزه‌دار در روز ماه رمضان اشکالی ندارد، اما برای روزه‌دار استفاده از سرم غذایی در روز رمضان جایز نیست؛ زیرا این در حکم خوردن و نوشیدن است و استفاده از این تزریقات نوعی حيله‌گری برای افطار در رمضان است و اگر امکان داشته باشد که تزریق [درمانی] در عضله و رگ نیز به شب موکول شود بهتر است».

شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - می‌گوید: «علما این موارد را به باطل کننده‌های روزه محلق کرده‌اند: هر آنچه در معنای خوردن و نوشیدن باشد، مانند تزریق سرمهای غذایی. تزریقاتی که باعث نشاط بدنی یا سلامت می‌شوند از جمله سرمهای غذایی نیستند، بلکه

سرم غذایی آن است که انسان را از خوردن و نوشیدن بی‌نیاز می‌کند.

بر این اساس، همه تزریق‌هایی که جایگزین خوردن و نوشیدن نیستند، روزه را باطل نمی‌کنند، چه از طریق رگ صورت بگیرد یا از طریق بازو یا هر جای دیگر» (مجموع فتاوی و رسائل العثیمین: ۱۹/۱۹۹).

از شیخ عبدالعزیز بن باز - رحمه الله - پرسیده شد:

«آیا تزریق واکسن بر روزه اثر می‌گذارد؟»

ایشان چنین پاسخ دادند:

«نه، اثری ندارد و روزه درست است. زیرا این تزریق به عنوان واکسن و پیشگیری است و تزریق به هدف درمان بر اساس قول صحیح اثری بر روزه نمی‌گذارد، مگر تزریق غذایی. تزریقی که برای تغذیه است اثر می‌گذارد، اما تزریق عادی، تزریقات عادی به هدف واکسینه شدن و دیگر موارد، قول درست این است که اثری نمی‌گذارد و روزه درست است.

مجری: جزاکم الله خیرا. آیا تفاوتی ندارد که از طریق عضله تزریق صورت بگیرد یا از طریق رگ؟

شیخ: مطلقا [فرقی نمی‌کند]. قول درست این است...» (سایت شیخ بن باز).

شیخ دکتر سعد الختلان - حفظه الله - در پاسخ به این پرسش که آیا کسی که در روز رمضان واکسن کرونا دریافت کرده، روزه‌اش باطل می‌شود؟ چنین پاسخ دادند:

«روزه‌اش باطل نمی‌شود، زیرا واکسن کرونا از جنس آمپولهای درمانی است و آمپول درمانی بنا بر قول راجح روزه را باطل نمی‌کند زیرا نه خوردن و نوشیدن است و نه در معنای خوردن و نوشیدن و اصل بر درستی روزه است و آنچه اصل است را کنار نمی‌گذاریم تا روزه را باطل بدانیم، زیرا قضیه واضح است...»

بر این اساس می‌گوییم: واکسن کرونا برای روزه‌دار اشکالی ندارد و روزه‌اش با آن باطل نمی‌شود» (برگرفته از یک فتوای تصویری ایشان).

والله اعلم